

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

27 серпня 2024 р.,

протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОПОЛІТИКА»

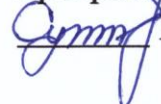
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і
видами діяльності)» освітньо-професійна програма «Національна безпека
(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
26 серпня 2024 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

 Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-професійної
програми

 Ірина СУПРУНОВА

Розробник: д.політ.н., проф., професор кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування Володимир ГРУБОВ

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 23 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Геополітика» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» зв освітньо-професійною програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 5,4	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	10 год.
		Практичні	
		32 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
56 год.	104 год.		
Вид контролю: екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53% аудиторних занять 47% самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання - 13% аудиторних занять, 87% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є вивчення основ сучасної геополітики, глибоке усвідомлення здобувачами теоретичних основ геополітики, сутності геополітичних процесів у сучасному світі, особливостей геостратегії провідних держав світу.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- визначати тенденції розвитку геополітичної ситуації у світі в цілому та окремих його регіонах;
- аналізувати геополітичне положення окремих держав світу;
- виявляти фактори, що впливають на зовнішню політику держави;
- визначати головні напрями геостратегії держав на міжнародній арені;
- аналізувати передумови і фактори сучасних геополітичних конфліктів, різноманітні аспекти їх врегулювання;
- прогнозувати перспективи розвитку геостратегічних векторів зовнішньої політики України.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку правового регулювання у сфері забезпечення національної безпеки України в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК 5. Здатність оцінювати вплив глобальних проблем і трансформацій геополітичного та гео економічного простору на національну безпеку, аналізувати інституційну структуру забезпечення міжнародної безпеки.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» :

ПРН 7. Вміти застосовувати політологічне та безпекове мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у сфері національної безпеки, розуміти закономірності й аналізувати суспільні процеси, що відбувалися в минулому та відбуваються нині, їх зв'язки та проводити історичні паралелі.

ПРН 10. Вміти критично аналізувати досвід функціонування військово-політичних інститутів світу, сучасний стан та тенденції розвитку міжнародних відносин і геополітичної ситуації, оцінювати їх вплив на національну безпеку та оборону держави, враховуючи закономірності європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів.

ПРН 11. Вміти прогнозувати складні процеси, що відбуваються в системі національної та міжнародної безпеки і їх практичні наслідки, зокрема, явища різних

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 5

сфер суспільного життя, володіти навиками професійного використання методів стратегічного планування в фаховій діяльності.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: уміння швидко адаптуватися до змін у геополітичній ситуації та нових умовах роботи; здатність аналізувати складні міжнародні конфлікти чи події; орієнтація на пошук ефективних рішень у нестандартних ситуаціях;

- *лідерські якості*: здатність прийняти обгрунтоване рішення в умовах геополітичної нестабільності;

- *особисті якості*: креативне мислення для розробки інноваційних рішень глобальних проблем; критичне мислення при аналізі джерел інформації; етичність і чесність у формуванні висновків; толерантність і повага до представників різних культур та світоглядів.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвиток геополітики

Тема 1. Геополітика як наука (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, ПРН 7)

1. Поняття, завдання геополітики.
2. Роль геополітики у міжнародних відносинах.
3. Категоріальний апарат геополітики.
4. Розвиток геополітичних теорій.

Тема 2. Основні категорії у геополітичних теоріях (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, ПРН 7)

1. Класичні категорії геополітики.
2. Поняття «простору», «кордону», «балансу сил», «сфери впливу» в геополітичних теоріях.
3. Визначення «хартленду», «римленду» у геополітиці.
4. «Геостратегія» та «геополітичний код» у сучасних геополітичних теоріях.
5. Вплив глобалізації на традиційні геополітичні категорії.
6. Особливості "Критичної геополітики".

Тема 3. Хронологія геополітичних процесів (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, ПРН 7, ПРН 11)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 6

1. Авторські версії хронології геополітичних процесів.
2. Історія та географія експансії держав як історія геополітичних відносин.
3. Епоха «Великих географічних відкриттів».
4. Динаміка процесу колонізації в світовій історії.
5. Особливості Вестфальської, Віденської, Версальської, Потсдамської та Біловезької геополітичних епох.
6. Чинники зміни геополітичних епох.

Змістовий модуль 2. Теорія геополітики

Тема 4. Геополітична структура сучасного світу (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Основні геополітичні центри сили сучасному світі.
2. Роль міжнародних організацій (ООН, НАТО, ЄС) у формуванні сучасної геополітичної структури.
3. Вплив глобалізації на геополітичну структуру світу.
4. Зміни «балансу сил» між США та Китаєм та вплив на світовий порядок.
5. Вплив ресурсної бази та кліматичних змін на геополітичну ситуацію в світі.
6. Роль ядерних держав у формуванні сучасної геополітичної структури.
7. Розвиток технологій та кіберпростору у контексті змін традиційних уявлення про геополітику.

Тема 5. Геополітика держави на міжнародній арені (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Основні фактори впливу на геополітичне становище держави.
2. Географічне положення країни та її геополітичні інтереси й стратегії.
3. Роль природних ресурсів у формуванні геополітичної ваги держави.
4. Вплив економічної потужності та військової міці на геополітичний статус країни.
5. Інформаційна політика та технологічний розвиток у геополітичному позиціонуванні країни.
6. Значення демографічної ситуації для геополітичного статусу країни.
7. Дипломатія як інструмент реалізації геополітичних інтересів держави.

Тема 6. Міжнародні відносини у контексті розвиненості країн світу (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Визначення та класифікація країн за рівнем розвитку.
2. Економічні аспекти міжнародних відносин.
3. Політичні аспекти взаємодії між країнами різного рівня розвитку.
4. Глобальні виклики та їх вплив на країни різного рівня розвитку.
5. Міжнародна допомога та співпраця у сфері розвитку.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 7

6. Геополітичні інтереси та їх вплив на відносини між країнами різного рівня розвитку.
7. Культурні та соціальні аспекти міжнародних відносин.
8. Перспективи та тенденції розвитку міжнародних відносин.

Змістовий модуль 3. Сучасні геостратегії провідних держав світу

Тема 7. Геостратегія США (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Історичні основи геостратегії США: доктрина Монро, політика "відкритих дверей", ізоляціонізм та інтервенціонізм.
2. Геополітичні інтереси США після Другої світової війни.
3. Сучасні геостратегічні пріоритети США.
4. Регіональні стратегії США.
5. Військова стратегія як компонент геостратегії.
6. Виклики для розвитку геостратегії США.

Тема 8. Геостратегія провідних європейських держав (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Європейського Союзу Геополітичні та гео економічні аспекти утворення і розвитку ЄС.
2. Партнери Європейського Союзу та їх вплив на геополітичну ситуацію.
3. Геополітичні та гео економічні інтереси «Великої трійки».
4. Геополітичні та гео економічні інтереси Франції в регіонах світу.
5. Геополітичні та гео економічні інтереси Німеччини в регіонах світу.
6. Геополітична та гео економічна ситуація в Середземномор'ї.
7. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Центральної та Східної Європи.
8. Основні геополітичні та гео економічні наслідки розширення ЄС на схід в 2004 р.
9. Основні причини економічної кризи в країнах Південної Європи на сучасному етапі та антикризова зовнішньоекономічна стратегія ЄС.
10. Засоби стримування падіння єврозони.
11. Захисні валютні механізми відстоювання інтересів.

Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Геополітичні та гео економічні інтереси Узбекистану.
2. Геополітичні та гео економічні інтереси Таджикистану.
3. Геополітичні та гео економічні інтереси Туркменістану.
4. Геополітичні та гео економічні інтереси Киргизстану.
5. Геополітичні та гео економічні інтереси Казахстану.
6. Геополітичні інтереси США в країнах Центральної Азії.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 8

7. Геополітичні інтереси Російської Федерації в країнах Центральної Азії.
8. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Центральної Азії в Афганістані.
9. Геополітичні та гео економічні інтереси КНР у Казахстані.

Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної та Південної Азії (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Геополітичні та гео економічні інтереси КНР.
2. Геополітичні та гео економічні інтереси Японії.
3. Геополітичні та гео економічні інтереси Північної і Південної Кореї.
4. Причини поширення пандемії коронавірусу 2020 р.
5. Проти епідемічні заходи влади КНР.
6. Національні інтереси Індії та Пакистану.
7. Основні причини китайсько-індійського територіального конфлікту.
8. Геополітичні та гео економічні інтереси В'єтнаму та М'янми.

Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Геополітичні та гео економічні інтереси Саудівської Аравії та Катару.
2. Геополітичні та гео економічні інтереси Іраку та Ірану.
3. Геополітичні та гео економічні інтереси Ізраїлю.
4. Геополітичні та гео економічні інтереси Лівану та Сирії.

Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки.
2. Геополітичні та гео економічні інтереси Бразилії.
3. Геополітичні та гео економічні інтереси Аргентини.
4. Стратегічні інтереси КНР у Латинській Америці: основні механізми їх реалізації.
5. Місце і значення Венесуели серед країн Латинської Америки.
6. Гео економічні інтереси країн Карибського моря та механізми їх реалізації.
7. Геополітичні інтереси Колумбії.

Тема 13. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Геополітична ситуація на Африканському континенті.
2. Гео економічні інтереси африканських країн.
3. Вплив західних держав на геополітичний і гео економічний простір Африки.
4. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Північної, Західної та Східної

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 9

Африки.

5. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Південної Африки.
6. Особливості геополітичного розташування Єгипту.
7. Основні інтереси Європейського Союзу в країнах Африки.
8. Країни Африки та світова спільнота у боротьбі з піратством біля берегів Сомалі та Нігерії.
9. Ефіопія – стратегічний партнер США.

Тема 14. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Австралія-Велика Британія: особливості культурно-цивілізаційних зв'язків.
2. Дипломатичні та торговельно-економічні відносини Австралії та США.
3. Особливості економічного партнерства Австралії з Японією та Південною Кореєю.
4. Діяльність Китайсько-австралійського форуму.
5. КНР – провідний торговельний партнер Австралії.
6. Індія – провідний політичний і економічний партнер Австралії.
7. Еволюція міждержавних зв'язків Австралії та Індії, Монархії Перської затоки – торговельно-економічні партнери Австралії, Відносини Австралії з країнами-членами ASEAN.
8. Роль Австралії в регіональних ініціативах США.

Змістовий модуль 4. Напруги і конфлікти у сучасних геополітичних реаліях

Тема 15. Геополітичні конфлікти в сучасному світі (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Динаміка протікання політичних конфліктів у світі.
2. Соціальні та культурні конфлікти та їх вплив на геополітичні процеси.
3. Вплив етнічно-релігійних конфліктів на геостратегізацію.
4. Воєнно-політичні конфлікти та система міжнародної безпеки.
5. Гібридні війни у сучасних геополітичних реаліях.

Тема 16. Стан та перспективи розвитку української геополітики (ЗК 1, ЗК 5, СК 3, СК 5, ПРН 7, ПРН 10, ПРН 11)

1. Геополітика України: історія та сучасність.
2. Україна у сучасному геополітичному просторі.
3. Євроінтеграційний вектор розвитку української геополітики.
4. Геостратегія української держави в умовах російської повномасштабної війни.
5. Перспективи розвитку геополітики України у повоєнний період.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
<i>Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвиток геополітики</i>								
Тема 1. Геополітика як наука	7	2	2	3	7	-	-	7
Тема 2. Основні категорії у геополітичних теоріях	7	2	2	3	7	1	-	6
Тема 3. Геополітичні моделі сучасного світу	7	2	2	3	7	1	1	5
<i>Змістовий модуль 2. Теорія геополітики</i>								
Тема 4. Геополітична структура сучасного світу	8	2	2	4	8	1	-	7
Тема 5. Геополітика держави на міжнародній арені	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 6. Міжнародні відносини у контексті розвиненості країн світу	8	2	2	4	8	1	-	7
Разом за модуль 1	45	12	12	21	45	5	2	38
<i>Змістовий модуль 3. Сучасні геостратегії провідних держав світу</i>								
Тема 7. Геостратегія США	7	2	2	3	7	1	1	5
Тема 8. Геостратегія провідних європейських держав	8	2	2	4	8	1	-	7
Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної та Південної Азії	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 13. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки	7	2	2	3	7	1	-	6
Тема 14. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії	7	2	2	3	7	-	-	7
<i>Змістовий модуль 4. Напруги і конфлікти у сучасних геополітичних реаліях</i>								
Тема 15. Геополітичні конфлікти в сучасному світі	7	2	2	3	7	1	1	5
Тема 16. Стан та перспективи розвитку української геополітики	6	2	1	3	7	1	1	6
Разом за модуль 2	74	20	19	35	75	5	2	68
Модульний контроль	1	-	1	-	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	120	10	6	104

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 11

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
<i>Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитк геополітики</i>			
1	Тема 1. Геополітика як наука	2	-
2	Тема 2. Основні категорії у геополітичних теоріях	2	-
3	Тема 3. Геополітичні моделі сучасного світу	2	1
<i>Змістовий модуль 2. Теорія геополітики</i>			
4	Тема 4. Геополітична структура сучасного світу	2	-
5	Тема 5. Геополітика держави на міжнародній арені	2	1
6	Тема 6. Міжнародні відносини у контексті розвиненості країн світу	2	-
<i>Змістовий модуль 3. Сучасні геостратегії провідних держав світу</i>			
7	Тема 7. Геостратегія США	2	1
8	Тема 8. Геостратегія провідних європейських держав	2	-
9	Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії	2	-
10	Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної та Південної Азії	2	-
11	Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав	2	-
12	Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки	2	-
<i>Змістовий модуль 4. Напруги і конфлікти у сучасних геополітичних реаліях</i>			
15	Тема 15. Геополітичні конфлікти в сучасному світі	2	1
16	Тема 16. Стан та перспективи розвитку української геополітики	1	1
17	Модульний контроль	1	-
РАЗОМ		32	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 12

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
<i>Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитк геополітики</i>			
1	Тема 1. Геополітика як наука Категоріальний апарат геополітики. Розвиток геополітичних теорій.	3	7
2	Тема 2. Основні категорії у геополітичних теоріях Вплив глобалізації на традиційні геополітичні категорії. Особливості "Критичної геополітики".	3	6
3	Тема 3. Геополітичні моделі сучасного світу Геополітичні регіони світу. Глобальні геополітичні виклики. Україна в сучасній геополітичній системі.	3	5
<i>Змістовий модуль 2. Теорія геополітики</i>			
4	Тема 4. Геополітична структура сучасного світу Роль ядерних держав у формуванні сучасної геополітичної структури. Розвиток технологій та кіберпростору у контексті змін традиційних уявлень про геополітику.	4	7
5	Тема 5. Геополітика держави на міжнародній арені Значення демографічної ситуації для геополітичного статусу країни. Дипломатія як інструмент реалізації геополітичних інтересів держави.	4	6
6	Тема 6. Міжнародні відносини у контексті розвиненості країн світу Культурні та соціальні аспекти міжнародних відносин. Перспективи та тенденції розвитку міжнародних відносин.	4	7
<i>Змістовий модуль 1. Сучасні геостратегії провідних держав світу</i>			
7	Тема 7. Геостратегія США Військова стратегія як компонент геостратегії. Виклики для розвитку геостратегії США.	3	5
8	Тема 8. Геостратегія провідних європейських держав Основні причини економічної кризи в країнах Південної Європи на сучасному етапі та антикризова зовнішньоекономічна стратегія ЄС. Засоби стримування падіння єврозони. Захисні валютні механізми відстоювання інтересів.	4	7
9	Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії Геополітичні інтереси Російської Федерації в країнах Центральної Азії. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Центральної Азії в Афганістані. Геополітичні та гео економічні інтереси КНР у Казахстані.	4	8
10	Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної та Південної Азії Основні причини китайсько-індійського територіального конфлікту. Геополітичні та гео економічні інтереси В'єтнаму та М'янми.	4	8
11	Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав	4	8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 13

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Геополітичні та гео економічні інтереси Лівану та Сирії		
12	Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки Гео економічні інтереси країн Карибського моря та механізми їх реалізації. Геополітичні інтереси Колумбії.	4	8
13	Тема 13. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки Основні інтереси Європейського Союзу в країнах Африки. Країни Африки та світова спільнота у боротьбі з піратством біля берегів Сомалі та Нігерії. Ефіопія – стратегічний партнер США.	3	6
14	Тема 14. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії Відносини Австралії з країнами-членами ASEAN. Роль Австралії в регіональних ініціативах США.	3	7
<i>Змістовий модуль 2. Напруги і конфлікти у сучасних гео</i>			
15	Тема 15. Геополітичні конфлікти в сучасному світі Вплив етнічно-релігійних конфліктів на геостратегізацію. Гібридні війни у сучасних геополітичних реаліях.	4	5
16	Тема 16. Стан та перспективи розвитку української геополітики Перспективи розвитку геополітики України у повоєнний період.	3	6
РАЗОМ		56	104

7. Індивідуальні самостійні завдання

Виконання індивідуального самостійного завдання передбачає підготовку наукового повідомлення на основі опрацювання джерел та літератури одного із запропонованих питань:

Аналітичні завдання:

1. Геополітичний аналіз регіону:

- оберіть один з ключових регіонів світу (Близький Схід, Південно-Східна Азія, Південна Америка тощо);
- проаналізуйте основні геополітичні фактори: географічне положення, ресурси, демографію, військовий потенціал;
- визначте ключових регіональних та глобальних гравців та їх інтереси;
- представте прогноз геополітичної динаміки регіону на найближчі 5 років.

2. Порівняльне дослідження геополітичних концепцій:

- Оберіть дві класичні геополітичні теорії (наприклад, «Хартленд» Маккіндера та «Римленд» Спайкмена);
- проаналізуйте їх основні положення та методологію;
- оцініть їх актуальність для сучасних міжнародних відносин;
- запропонуйте можливі модифікації теорій з урахуванням сучасних реалій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 14

Практичні проєкти:

3. Моделювання геополітичної кризи:

- розробіть сценарій потенційної регіональної кризи;
- опишіть інтереси та можливі дії всіх залучених сторін;
- проаналізуйте потенційні наслідки для регіональної та глобальної безпеки;
- запропонуйте можливі механізми врегулювання.

4. Аналіз гео економічних стратегій:

- дослідіть гео економічну стратегію обраної країни;
- проаналізуйте її участь у регіональних та глобальних економічних проєктах;
- оцініть вплив економічних інструментів на геополітичний статус країни;
- розробіть рекомендації щодо оптимізації гео економічної стратегії.

Дослідницькі роботи:

5. Вплив технологій на геополітику:

- дослідіть роль новітніх технологій у формуванні сучасного геополітичного ландшафту;
- проаналізуйте кібербезпеку як фактор геополітичного впливу;
- оцініть вплив технологічного розвитку на традиційні геополітичні концепції;
- спрогнозуйте майбутні зміни в геополітиці під впливом технологічного прогресу.

6. Ресурсна геополітика:

- проаналізуйте роль природних ресурсів у сучасних міжнародних відносинах;
- дослідіть конфлікти за ресурси в обраному регіоні;
- оцініть вплив «зеленої» енергетики на геополітичні відносини;
- розробіть сценарії трансформації ресурсної геополітики.

Методичні рекомендації:

- обсяг роботи: 15-20 сторінок;
- використання актуальних джерел (не старше 10 років);
- обов'язкове включення статистичних даних та їх аналізу;
- наявність авторських висновків та рекомендацій;
- використання картографічних матеріалів та інфографіки.

Критерії оцінювання:

- глибина аналізу та обґрунтованість висновків: 40%;
- використання актуальних джерел та даних: 20%;
- оригінальність підходу та авторський внесок: 20%;
- якість оформлення та презентації матеріалу: 20%.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 15

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН 7. Вміти застосовувати політологічне та безпекове мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у сфері національної безпеки, розуміти закономірності й аналізувати суспільні процеси, що відбувалися в минулому та відбуваються нині, їх зв'язки та проводити історичні паралелі.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРН 10. Вміти критично аналізувати досвід функціонування військово-політичних інститутів світу, сучасний стан та тенденції розвитку міжнародних відносин і геополітичної ситуації, оцінювати їх вплив на національну безпеку та оборону держави, враховуючи закономірності європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРН 11. Вміти прогнозувати складні процеси, що відбуваються в системі національної та міжнародної безпеки і їх практичні наслідки, зокрема, явища різних сфер суспільного життя, володіти навиками професійного використання методів стратегічного планування в фаховій діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 16

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН 7. Вміти застосовувати політологічне та безпекове мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у сфері національної безпеки, розуміти закономірності й аналізувати суспільні процеси, що відбувалися в минулому та відбуваються нині, їх зв'язки та проводити історичні паралелі.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка завдань модульного контролю – Самооцінювання та взаємооцінювання – Екзамен
ПРН 10. Вміти критично аналізувати досвід функціонування військово-політичних інститутів світу, сучасний стан та тенденції розвитку міжнародних відносин і геополітичної ситуації, оцінювати їх вплив на національну безпеку та оборону держави, враховуючи закономірності європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка завдань модульного контролю – Самооцінювання та взаємооцінювання – Екзамен
ПРН 11. Вміти прогнозувати складні процеси, що відбуваються в системі національної та міжнародної безпеки і їх практичні наслідки, зокрема, явища різних сфер суспільного життя, володіти навиками професійного використання методів стратегічного планування в фаховій діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 17

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання;

– поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми навчання.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі письмової модульної роботи.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 18

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	40	40
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах 2. Підготовка наукових статей	до 20	до 20
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	5
Участь у дискусії	5	5
Виконання тестових завдань	10	15
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	15	15
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	40

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{\text{нз}} = (P_{\text{вво}} \times \text{ВК}_{\text{в}} + P_{\text{удво}} \times \text{ВК}_{\text{уд}} + P_{\dots} \times \text{ВК}_{\dots}) \times K_{\text{нз}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{нз}}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{\text{вво}}$, $P_{\text{удво}}$, $P_{\dots}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$$\text{ВК}_{\text{в}} = 10 \div 40 = 0,25;$$

$$\text{ВК}_{\text{уд}} = 5 \div 40 = 0,125;$$

$$\text{ВК}_{\text{тз}} = 10 \div 40 = 0,25;$$

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 19

$$VK_{ПЗ} = 15 \div 40 = 0,375;$$

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт.

Значення коригувального коефіцієнту для денної форми становить:

$$K_{НЗ} = 40 \div 100 = 0,4.$$

Для заочної форми:

$$VK_{В} = 5 \div 40 = 0,125;$$

$$VK_{УД} = 5 \div 40 = 0,125;$$

$$VK_{ТЗ} = 15 \div 40 = 0,375$$

$$VK_{ПЗ} = 15 \div 40 = 0,375;$$

Значення коригувального коефіцієнту для заочної форми становить:

$$K_{НЗ} = 40 \div 100 = 0,4.$$

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань модульного контролю	40	-
Разом за виконання завдань модульного контролю	40	-

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача вищої освіти заочної форми навчання семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 20

встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 21

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Баланс сил	Balance of power
2	Військова міць	Military power
3	Геоeкономіка	Geoeconomics
4	Геополітика	Geopolitics
5	Геополітична вісь	Geopolitical axis
6	Геопростір	Geospace
7	Геостратегія	Geostrategy
8	Демографічний фактор	Demographic factor
9	Держава	State
10	Клімат	Climate
11	Кліматичний фактор	Climatic factor
12	Контроль	Control
13	Конфлікт	Conflict
14	Кордон	Border
15	Простір	Space
16	Ресурси	Resource
17	Сила впливу	Power of influence
18	Територія	Territory
19	Цивілізація	Civilization
20	Ядерний фактор	Nuclear factor

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 22

12. Рекомендована література

Основна література

1. Бжезінський З. Велика шахівниця. К.: Фабула, 2019. 288 с. URL: <https://salo.li/9d28449>.
2. Вегеш М. М. Геополітика в постанях і термінах: підруч. для студ. і асп. спец. "Політологія" / М. М. Вегеш, М. М. Палінчак, В. С. Петрінко ; рец. : В. В. Марчук, О. М. Ситник, Ю. О. Остапець. Ужгород: Гельветика, 2020. 786 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/31364>
3. Вегеш М. Політична географія і геополітика. Методичні рекомендації для студентів спеціальності «Публічне управління та адміністрування» / Видання друге, змінене і доповнене. Ужгород, 2022. 108 с. URL: <https://salo.li/DeD81dB>
4. Гудзеляк І., Ванда І. Політична географія : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/Hudzeliak-Politychnaehohrafiia-book_2021.pdf
5. Милосердна І. М. Геополітика: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронне видання] / уклад.: І. Милосердна; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2023. 89 с. URL: <https://salo.li/6df7D22>
6. План-конспект лекцій з дисципліни «Сучасні геополітичні процеси: світ і Україна». Укладач: Крюков Олексій Ігорович. Харків 2020. 83 с. URL: <https://salo.li/26c5250>

Допоміжна література

1. Буряченко О. Безпекові виклики геополітики XXI століття: вектори та пріоритети політики безпеки. *Politicus*. 2024. No. 3. P. 157–163. URL: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-3.24>.
2. Калініченко О. Світ стає небезпечнішим – звіт Мюнхенської конференції 2023. LB.ua. 17.02.2023. URL: https://lb.ua/world/2023/02/17/546204_svit_staie_nebezpechnishim-zvit.html.
3. Коч С.В. Від периферії до центру: амбівалентність європейського прикордоння. Міжнародні та політичні дослідження. 2022. Вип. 35. С.39–54. DOI: <http://dx.doi.org/10.18524/2707-5206.2022.35.263538>
4. Коч С.В., Узун Ю.В. Регіональне конструювання в геополітиці західних сусідів України. Міжнародні відносини та зовнішня політика держав в еру пост-правди» / Під заг. редакцією д. політ. н., проф. О. І. Брусиловської. К. : Вадекс, 2018. С. 100–136. URL: <http://cis-onu.com/images/pdf/post-truth.pdf>.
5. Чупрій Л. Геополітична роль Китаю в сучасному глобалізованому світі. *Ukrainian Studies*. 2022. No. 2(83). P. 235–244. URL: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.2\(83\).2022.261062](https://doi.org/10.30840/2413-7065.2(83).2022.261062).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б- ОК25-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 23

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>
3. Журнал Актуальні проблеми політики <http://app.nuoua.od.ua/>
4. Організація з безпеки та співробітництва в Європі (Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)). Режим доступу: www.osce.org
5. Організація об'єднаних Націй (United Nations). Режим доступу: <http://www.un.org/>
6. Програма розвитку ООН (UNDP). Режим доступу: <http://www.undp.org>
7. Рада Європи (Council of Europe). Режим доступу: <http://www.coe.int>
8. Спеціалізована установа ООН з питань освіти, науки, культури та комунікацій (UNESCO). Режим доступу: <http://www.unesco.org>
9. Центральна Європейська Ініціатива (Central European Initiative). Режим доступу: <http://www.ceinet.org>
10. Центр системних досліджень при Університеті Джонса Хопкінса. Режим доступу: <https://www.jhu.edu>